

ปัจจัยที่เป็นตัวทำนายพฤติกรรมสุขภาพของข้าราชการเกษียณชาย
ในจังหวัดชลบุรี

นุศรินทร์ ประกอบธรรม

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการพยาบาลผู้สูงอายุ

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา

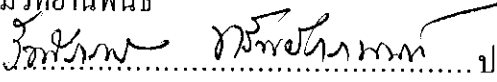
พฤษภาคม 2548

ISBN 974-502-429-5

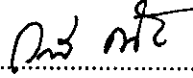
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์และคณะกรรมการสอบปากเปล่าวิทยานิพนธ์ ได้
พิจารณาวิทยานิพนธ์ของ บุศรินทร์ ประกอบธรรม ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลผู้สูงอายุ ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

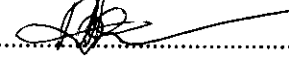
อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์

..... ประธาน

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รัชณีภรณ์ ทรัพย์กรานนท์)

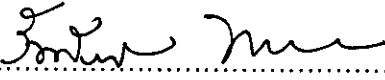
..... กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วารี กังใจ)

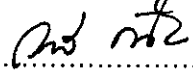
..... กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ไพรัตน์ วงษ์นาม)

คณะกรรมการสอบปากเปล่า

..... ประธาน

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รัชณีภรณ์ ทรัพย์กรานนท์)

..... กรรมการ

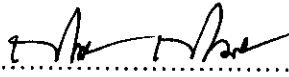
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วารี กังใจ)

..... กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ไพรัตน์ วงษ์นาม)

..... กรรมการ

(ศาสตราจารย์ ดร.นายแพทย์ ศาสตรี เสาวคนธ์)

..... กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ทิรพงษ์ ทิรมนัส)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลผู้สูงอายุ ของมหาวิทยาลัยบูรพา

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ ดร. ประทุม ม่วงมี)

วันที่13.... เดือน พฤษภาคม..... พ.ศ. 2548

การวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนและส่งเสริมวิทยานิพนธ์ ระดับบัณฑิตศึกษา
จากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา
ประจำภาคฤดูร้อน ปีการศึกษา 2547

ประกาศคุณูปการ

ในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้รับความกรุณาอย่างยิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รัชนิกรณ์ ทรัพย์กรานนท์ ซึ่งเป็นประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วาริ กังใจ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ไพรัตน์ วงษ์นาม กรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ที่ให้คำแนะนำ ชี้แนะแนวทางที่เป็นประโยชน์และให้กำลังใจ จนวิทยานิพนธ์เสร็จสมบูรณ์ พร้อมทั้งนี้ขอกราบขอบพระคุณ คณะกรรมการสอบปากเปล่าทุกท่าน ที่กรุณาให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ ทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีความถูกต้องและสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ซึ่งผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในพระคุณเป็นอย่างยิ่ง และขอกราบขอบพระคุณไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่กรุณาอนุเคราะห์ และสละเวลาอันมีค่าของท่านในการตรวจสอบ ความตรงตามเนื้อหาของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ขอกราบขอบพระคุณ ประธานชมรมข้าราชการบำนาญ เลขาชมรมข้าราชการบำนาญ จังหวัดชลบุรี ตลอดจนข้าราชการเกษียณในชมรมข้าราชการบำนาญจังหวัดชลบุรี ที่กรุณาให้ความอนุเคราะห์ และอำนวยความสะดวกในการเก็บข้อมูลเป็นอย่างดี ทำให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่มีคุณค่ายิ่งในงานวิทยานิพนธ์

สุดท้ายนี้ขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ และพี่ ที่ให้การสนับสนุน ด้วยความรักและความห่วงใยตลอดมา และขอบพระคุณอาจารย์ พี่ เพื่อน และน้อง ทุกท่านที่ผู้วิจัยไม่สามารถเอ่ยนามได้อย่างครบถ้วนในที่นี้ ที่มีส่วนช่วยเหลือเป็นกำลังใจ และขอกราบขอบพระคุณบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา ที่ให้ทุนสนับสนุนการทำวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้

บุศรินทร์ ประกอบธรรม

40910592: สาขาวิชา: การพยาบาลผู้สูงอายุ; พย.ม. (การพยาบาลผู้สูงอายุ)

คำสำคัญ: พฤติกรรมสุขภาพ/ วัยเกษียณ/ ชาย

บุศรินทร์ ประกอบธรรม: ปัจจัยที่เป็นตัวทำนายพฤติกรรมสุขภาพของข้าราชการเกษียณชายในจังหวัดชลบุรี (PREDICTING FACTORS OF HEALTH BEHAVIOR AMONG RETIRED MEN GOVERNMENT OFFICIALS IN CHONBURI PROVINCE) อาจารย์ควบคุมวิทยานิพนธ์: รัชนิกรณ์ ทรัพย์กรานนท์. Ph.D. วาริ กังใจ, พย.ค., ไพรัตน์ วงษ์นาม, ค.ศ. 121 หน้า. ปี 2548. ISBN 974-502-429-5

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยทำนายพฤติกรรมสุขภาพของข้าราชการเกษียณชายจากปัจจัยคัดสรร ได้แก่ อายุ สถานภาพสมรส จำนวนปีที่ได้รับการศึกษา ความเพียงพอของรายได้ ความสามารถในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน ความรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมสุขภาพ การสนับสนุนทางสังคม ภาวะสุขภาพจิต และการมีโรคประจำตัว กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นข้าราชการเกษียณชายในชมรมข้าราชการบำนาญจังหวัดชลบุรี ที่อนุญาตให้ทำการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยจำนวน 150 คน ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้แบบสอบถามเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลประกอบด้วย แบบสอบถามจำนวน 6 ชุด ได้แก่ แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล แบบวัดความสามารถในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน แบบประเมินการสนับสนุนทางสังคม แบบวัดภาวะสุขภาพจิต แบบสอบถามความรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมสุขภาพ และแบบวัดพฤติกรรมสุขภาพ ซึ่งแบบสอบถามทั้ง 5 ชุด หลังได้ผ่านการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ โดยหาค่าความเชื่อมั่นได้เท่ากับ .84, .77, .73, .89 และ .74 ตามลำดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis)

ผลการวิจัยพบว่า ความเพียงพอของรายได้ ความสามารถในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน ความรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมสุขภาพ และภาวะสุขภาพจิต เป็นปัจจัยที่ร่วมทำนายพฤติกรรมสุขภาพข้าราชการเกษียณชายได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยสามารถร่วมทำนายได้ร้อยละ 13

40910592: MAJOR: GERONTOLOGICAL NURSING; M.N.S.

(GERONTOLOGICAL NURSING)

KEYWORD: HEALTH BEHAVIOR / RETIREMENT / MEN

BOOTSARIN PRAKOBTHUM: (PREDICTING FACTORS OF HEALTH BEHAVIOR AMONG RETIRED MEN GOVERNMENT OFFICIALS IN CHONBURI PROVINCE. THESIS ADVISORS: RARCHARNEEPORN SUBGRANON, Ph. D., WAREE KANGCHAI, D.N.S., PAIRAT WONGNAM, Ph.D. 121 P. 2005. ISBN 974-502-429-5

The purpose of this research was to determine predictors of health behavior among retired men government official in Chonburi province based on selected factors: age, marital status, adequacy of income, ability to cope with daily life activities, knowledge about behavior, social support, mental health and disease. The sample consisted of 150 men retirement in Chonburi Province. Data were collected via interviewing by using six questionnaires; of which the last five questionnaires had already been tested for their reliabilities. The six questionnaires are: a questionnaire on demographic data, a questionnaire on ability to cope with daily life activities, a questionnaire on social support, a questionnaire on mental health, a questionnaire on knowledge about behavior, and a questionnaire on behavior. Their reliabilities were .84, .77, .73, .89 and .74, respectively. Data were analyzed by using stepwise multiple regression.

The results showed that four significant factors : adequacy of income, ability to cope with daily life activities, knowledge about behavior, and mental health were accounted for 13 percent of the retired men's health behavior.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	จ
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง	ณ
สารบัญภาพ	ญ
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมา และความสำคัญของปัญหา	1
คำถามในการวิจัย	4
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	4
สมมุติฐาน และเหตุผลสนับสนุนการวิจัย	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	11
ขอบเขตของการวิจัย	11
นิยามศัพท์เฉพาะ	12
กรอบแนวคิดในการวิจัย	13
2 เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	14
ความหมายและแนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับชายสูงอายุ.....	14
แนวคิดเกี่ยวกับการเกษียณอายุราชการ.....	20
แนวความคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมสุขภาพ.....	25
ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมสุขภาพของข้าราชการเกษียณชาย.....	41
แนวคิดเกี่ยวกับการสนับสนุนทางสังคม.....	46
แนวคิดเกี่ยวกับภาวะสุขภาพจิต.....	51
3 วิธีดำเนินการวิจัย	56
รูปแบบการวิจัย.....	56
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	56

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	59
การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	64
การรวบรวมข้อมูล	65
การพิทักษ์สิทธิ์ของกลุ่มตัวอย่าง	66
การวิเคราะห์ข้อมูล	66
4 ผลการวิจัย	68
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	68
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	79
สรุปผลการวิจัย	79
อภิปรายผล	80
ข้อเสนอแนะ	84
บรรณานุกรม	86
ภาคผนวก.....	102
ภาคผนวก ก รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ	103
ภาคผนวก ข แบบสัมภาษณ์	105
ภาคผนวก ค ใบพิทักษ์สิทธิ์ และเอกสารชี้แจงข้อมูลสำหรับผู้เข้าร่วมการวิจัย	116
ภาคผนวก ง การแปลงข้อมูลเป็นตัวแปรหุ่น.....	118
ประวัติย่อของผู้วิจัย	121

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 จำนวน และร้อยละของข้าราชการเกษียณอายุในจังหวัดชลบุรี จำแนกตามข้อมูลพื้นฐาน	69
2 คะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมสุขภาพ ความสามารถในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน ความรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมสุขภาพ การสนับสนุนทางสังคม และภาวะสุขภาพจิต	70
3 คะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับคะแนนความถูกต้องของพฤติกรรมสุขภาพรายชื่อ	71
4 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม	72
5 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ โดยแสดงในรูปตารางเมตริกสหสัมพันธ์	74
6 ค่าสัมประสิทธิ์ความสัมพันธ์พหุคูณระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม	76

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1	
ปัจจัยที่เป็นตัวทำนายพฤติกรรมสุขภาพของข้าราชการเกษียณชาย ตามกรอบแนวคิด ในการวิจัย.....	13
2	
การสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น	58